

Kuopion hyvinvointitarina

Katseet tulevaisuudessa

Kohti hyvän elämän pääkaupunkia
Kaupunkistrategia 2030

Apulaiskaupunginjohtaja Pekka Vähäkangas

Kuopio

- 1775 perustettu Kuopio on Suomen yhdeksänneksi suurin kaupunki. Kaupungissa asuu **120 000** asukasta ja vaikutusalueella elää 600 000 ihmistä.
- Monipuolisen elinkeinoelämä ja kansainvälinen yliopisto
- **Tahko** yksi maan suurimmista ympärivuotisista matkailukeskuksista.
- Kuopiolla on useita erityistuntomerkkejä, legendaarisinta kuopiolaisuutta ovat **Puijo, tori ja kalakukot**.
- Kuopio on tunnettu myös monista tapahtumistaan, kuten **Kuopio Tanssii ja Soi, Puijon kisat** sekä **ANTI - Contemporary Art Festival**. Tapahtumien lisäksi Kuopiossa on myös ympäri vuoden monipuolista tarjontaa museoissa, näyttelyissä, teattereissa ja musiikkikeskuksessa.
- Kaunis luonto ja viihtyisä, palvelutasoltaan erinomainen elinympäristö tekevät Kuopiosta houkuttelevan asumispaikan - **elämänlaadun kaupungin**.

An aerial photograph of a large lake with several small, forested islands. A long bridge spans across the lake, and a smaller bridge is visible in the distance. A boat is moving across the water, leaving a wake. The surrounding area is lush with green trees.

Filosofian maisteri 1989 taidehistoria, taidekasvatus
Filosofian tohtori 1996 taidehistoria
Professori 1998-2000 Jyväskylän yliopisto
Intendentti 2000-2004 Kuopion kaupunki
Kulttuurijohtaja 2005-2010 Kuopion kaupunki
Palvelualuejohtaja 2010-2017 Kuopion kaupunki
Apulaiskaupunginjohtaja 2018- Kuopion kaupunki

Tilanne 2000-luvun alussa

- Kuopion kasvu ja kehittyminen oli hiipunut 1990-luvun laman johdosta
- Teollisuutta ja työpaikkoja siirtyi halvemman tuotannon maihin
- Väestöennusteissa alkoi jo näkyä väestön ikääntymisen tuomat haasteet lähitulevaisuudessa
 - Pelättiin sosiaali- ja terveystenonien vievän kaikki resurssit
 - Itä-Suomen väestön sairastavuus maan korkeinta
- 2000-luvun alku näytti valoisalta Nokian nosteessa
- 2008-2009 jyrkkä suhdanteiden heikkeneminen palautti huolen
- Kuopio tarvitsi uuden suunnan, tulevaisuuden strategian

Mistä lähdettiin?

- Hallinnollinen uudistus 2010 **tukemaan** kaupungin kahta päätehtävää:
asukkaiden hyvinvoinnin edistämistä ja kaupungin elinvoimaisuutta
 - Hallinnon keventäminen ja selkeyttäminen
 - Ennakoiva ja ehkäisevä työ painopisteinä
 - Kulttuurista ja liikunnasta hyvinvointia
 - Pyrkimys poikkihallinnolliseen kokonaistarkasteluun; mukaan myös kaupungin ulkopuoliset toimijat ja palvelun tuottajat
 - Asiakkuusjohtaja -> oma tuotanto (palvelupäällikkö) + muut palvelun tuottajat (yksityiset, järjestöt, vapaaehtoistyö)
 - **Kaupunki toiminta-alustana**; kaupunki yhteisönä, kaupunkiorganisaatio yhteisön tukena ja palvelijana
 - Käyttäytymisen muuttaminen: vastuu omasta ja yhteisön hyvinvoinnista laajasti

Mitä saatu aikaan?

- *Strategian uudistaminen: Kohti hyvän elämän pääkaupunkia 2030*
 - *Hyvinvoiva Kuopio, Kasvava Kuopio, Resurssiviisas Kuopio, Osaava Kuopio*
- *Toiminnan uudistaminen*
 - *Kulttuuripalvelut ja yleisötyö*
 - *Kirjastopalvelut esimerkkinä, kirjasto- ja museoheimon kohtaaminen Tiedon ja tarinoiden korttelissa*
 - *Liikunnan ja kulttuurin yhteistyö*
 - *Halukkuus ottaa vastuuta kehittämisestä: kirjasto, museot, kulttuuri*
- *Laaja-alainen hyvinvointiryhmä, valmistelevat ryhmät ilmiöittäin*
 - *Hyvinvointikoordinaattori Sote-palvelujen ulkopuolelta*
- *Kaupunkimarkkinointi*
 - *Sosiaalinen markkinointi*

Kuopion strategia vuoteen 2030

KUOPIO

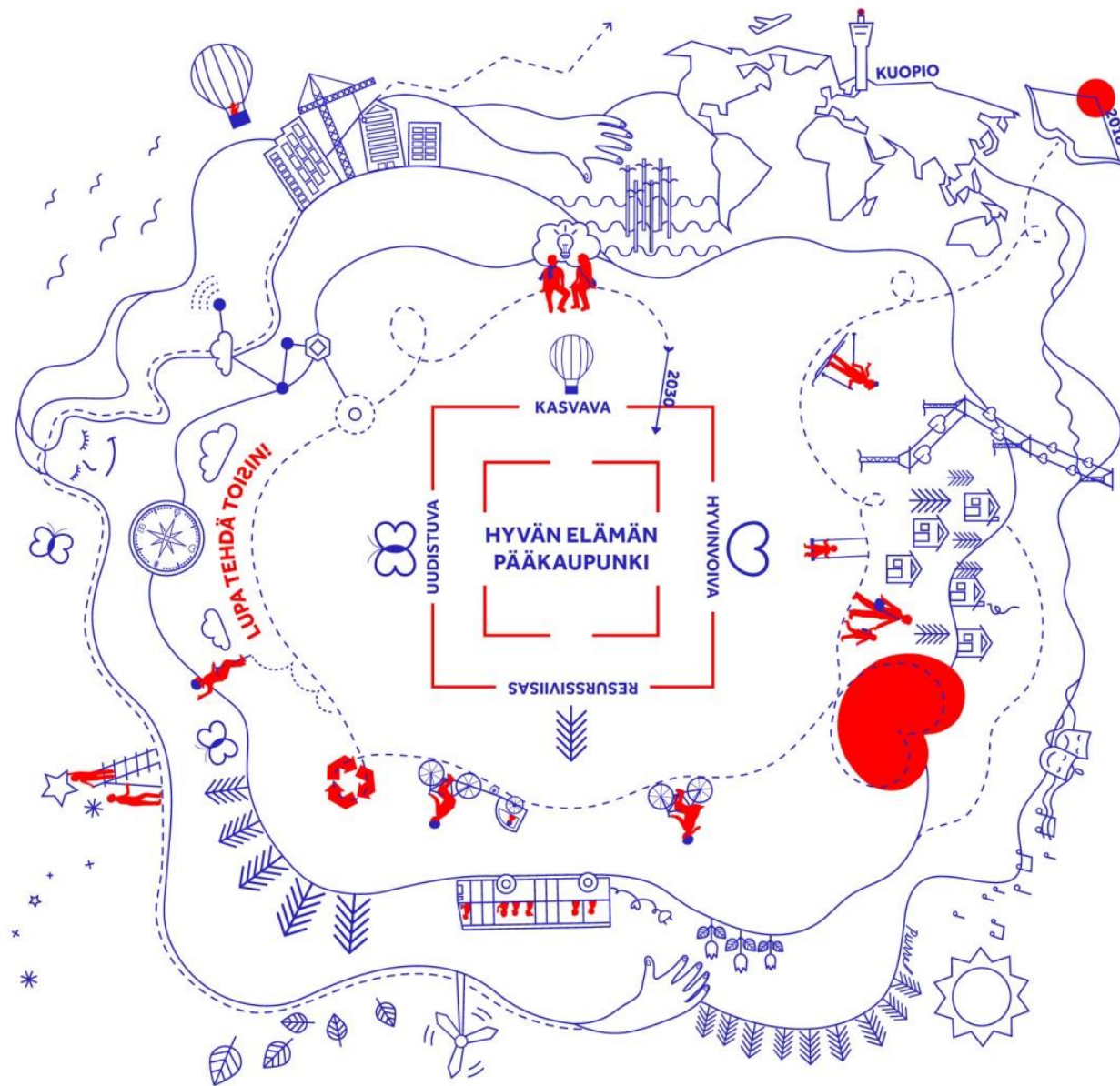
Missio

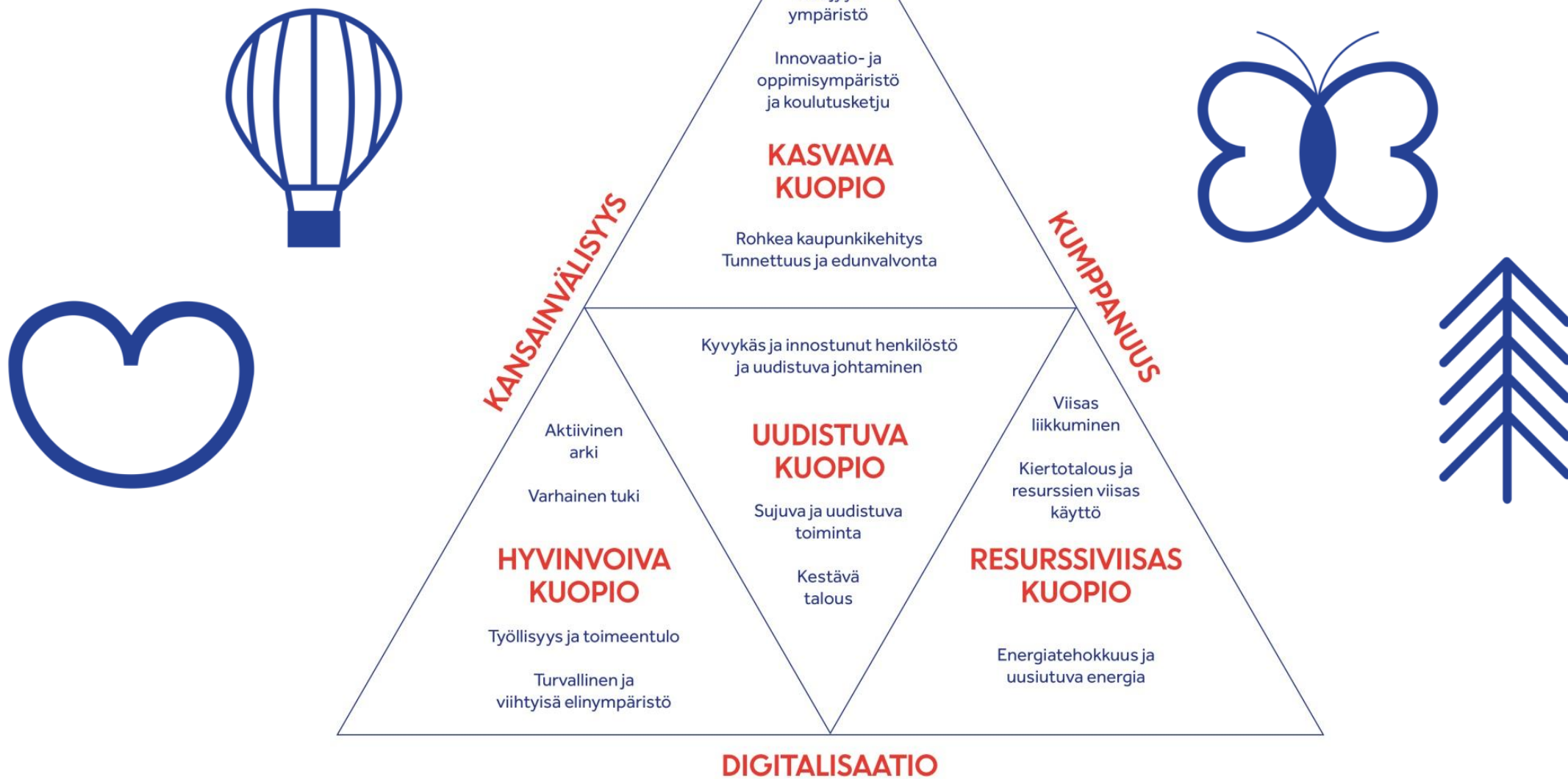
Kuopio kumppaneineen
mahdollistaa kestävän kasvun
ja hyvän elämän.

Toimintatapa

Lupa tehdä toisin

Avoimesti. Innostavasti.
Yhdessä. Asukasta varten.

Investointeja

- *Kuopion teatterin peruskorjaus ja laajentaminen 2012-2014*
- *Kuopion museon peruskorjaus- ja laajentaminen 2018-2021
"Tiedon ja tarinoiden kortteli"*
- *Suomen toiseksi suurin uimahalli 2019-2020*
- *Lippumäen ulkoliikunta-alue 2010-2020
(Pohjoismaiden suurin yli-ilmapainehalli pallolajeille, ulkojäärata, skeittialue, yksityinen jäähalli ja yksityinen kuntosali)*
- *Lippumäen uimahallin peruskorjaus 2020-2021*
- *Savilahden kalliotilojen liikuntahalli sekä tutkimus- ja kehittämisyhteistyö 2020-2023*

Investointeja

- *Läpäkkeet = Koulu ja lähipalvelukeskus on parhaillaan koko yhteisön voimauttaja, oppimis-, kulttuuri- ja liikuntakeskus (varahaiskasvatus, esi- ja alkuopetus, perusopetus ja nuorisotyö, lähiliikunta, kirjastopalvelut, kansalaisopisto, järjestö- ja seuratoiminta)*
- *Kaupunkiympäristön kohentaminen; kevyen liikenteen väylät, joukkoliikenteen tukeminen; arkiliikkuminen, koulumatkat...*
- *Liikunta-alueet, puistot ja viheralueet; Suomen suurin kaupunkipuisto; Puijon urheilualueen rakentaminen, Heinjoen urheilualue, Puijon virkistysalue, Tahko*

Hyvinvointiajattelun lähtökohtia

- Taloudellinen pääoma, pääoman kasvattaminen hyvinvoinnin ja elinvoiman parantamiseksi
 - Resurssien tavoitteiden mukainen suuntaaminen; Hyvinvointierojen tasaaminen
 - kumppanuus ja osallisuuden vahvistaminen
 - Yritysten, järjestöjen, vapaaehtoisten ja kunnan omien palvelujen yhteensovittaminen
- Kulttuurinen pääoma eli yksilön osaamisresurssi
 - Osaamisen parantaminen: oppimaan oppiminen
 - > aktiivinen, osaava ja osallistuva kansalainen
 - Luotettavan tiedon tuottaminen ja soveltaminen
- ***Sosiaalinen pääoma eli yhteisön kyvykkyyresurssi***
 - Yhteisön kyky kasvaa, kehittyä, uudistua, ottaa uusia jäseniä
 - Positiivinen, rakentava ja innostava toiminta ja asenneilma

Käyttäytymisen muuttaminen

- Luotettavaa ja tutkittua tietoa ja ymmärrystä:
 - Elämäntavat: riittävä ja palauttava lepo ja uni, terveellinen ravinto ja ruokailutottumukset, terveellinen ja riittävä liikunta, mielekäs vapaa-ajan tekeminen ja harrastaminen yhdessä ystävien ja läheisten kanssa
 - Usein tiedetään, mutta tieto ei muutu toiminnaksi
 - Päätökset tehdään tunteella (ja perustellaan järjellä)
 - Miten tieto muutetaan ymmärrykseksi ja tunteeksi
 - Miten tunne muutetaan toiminnaksi
 - Sosiaalinen markkinointi, rohkea tekeminen
 - Toisto ja tottumus

Kansalaistoiminnan vahvistaminen

- Asukkaiden valta lähiyhteisön asioihin ja lähiympäristöön
 - Asiantuntijatietoa monialaisesti saataville
 - Tukea, rakenteita ja malleja
 - Tuupataan tarvittaessa
 - Pohdittavia malleja:
 - Henkilökohtainen hyvinvointibudjetti
 - Lapsibudjetointi
 - Osallistuva budjetointi
 - Asukastoiminta, pitäjäraadit

Hyvinvointi ja elinvoima

- Toisiaan tukevia näkökulmia ja lähestymistapoja
 - *Työllisyys on suurin yksittäinen hyvinvointitekijä*
 - Työttömyys saattaa johtaa pitkittyessä huono-osaisuuteen ja jopa terveyden ja hyvinvoinnin rapautumiseen
 - Koulutuspolitiikan linjaukset
 - Omien vahvuuksien kautta, hyvä itsetunto, oppimaan oppiminen, osallisuus, yhdessä tekeminen

Kansalaisyhteiskunta

- Hyvinvointiyhteiskunnan institutionaalisesta toiminnasta ruohonjuuritason toimintaan
 - Suoran demokratian vahvistaminen
 - Edustuksellisen demokratian roolin selkeyttäminen
 - Asukkaan roolin vahvistaminen
 - Oman aktiivisuuden suhde järjestettyihin palveluihin
 - Osallisuus palvelujen suunnittelussa, palvelumuotoilu
 - Pois palvelu-uskosta ja -uskollisuudesta
 - Asiantuntijavallan roolin muuttaminen
 - Asiakkaan ja asukkaan roolin vahvistaminen

Yhdessä

- Yhteisöjen ja yritystoiminnan tukeminen ja roolin vahvistaminen
 - Kumppanuus ja verkostojohtaminen, tukimuotojen kehittäminen
- Työllisyys: sosiaaliset kriteerit hankinnoissa
- Tiedolla johtaminen
 - Tiedon hankkiminen, analysointi ja johtopäätökset

**KOKONAIS-
TAVOITE:**

Rakennettu
ympäristö tukee
optimaalisesti
lapsiperheiden
hyvinvointia

Arjen toimintojen
saavutettavuus

Tavoite: Toiminnot ovat ihmislähtöisesti saavutettavia – etäisyys, ekonominen näkökulma, tarve, ennakoiva näkökulma, ajallinen saatavuus (24/7)

Julkiset palvelut

Tavoite: Ihmislähtöiset palvelut – yksilöllisiä, tarvelähtöisiä, ennalta-ehkäiseviä, hyvinvointia lisääviä palvelukokonaisuuksia

Viheralueet / luonto

Tavoite: Luonnosta hyvinvointia

Turvallisuus

Tavoite: Turvallisuuden edistäminen

Rakennettu ympäristö

Tavoite: Hyvinvointia tukeva ja edistävä ympäristö:

Sosiaalinen ympäristö

Tavoite: Yhteisöllisyyttä edistävä ja hyvinvointieroja kaventava ympäristö

Hymy-hanke

Väestön terveyden ja hyvinvoinnin edistämistyö tapahtuu alueuudistuksesta riippumatta kunnissa. Kuntien hyvinvointityö määrittää samalla tulevien kuntien ja alueiden elinvoimaisuutta ja SOTE-menojen tasoa. Hankkeessa vahvistetaan Tampereen kaupunkiseudun 8 kunnan sekä Kuopion ja Jyväskylän kaupunkien alueuudistuksen jälkeistä hyvinvoinnin tietojohdamisen valmiutta ja laajennetaan hyvinvointiympäristön tietopohjaa yli kuntarajojen. Samalla luomme edellytyksiä hyvinvoinnin tietojohdamisen integroimiselle osaksi seudullista ja alueellista MALPE-suunnittelua

Vaikuttaminen verkostoissa

- WHO Healthy Cities -verkosto
 - Osana kansainvälistymistä; yliopisto, amk jne.
- Terve Kunta -verkosto
 - Pohjois-Savon muut kunnat mukaan
- Poikkihallinnollisen yhteistyön kehittäminen
 - Kaupungin omat organisaatiot
- Kumppanit kaupungissa ja alueella
 - Järjestöt, yritykset, yhteisöt, asukkaat, vapaaehtoiset
- SoTe-yhteistyö
 - Kuntouttava toiminta peruspalvelujen suuntaan
 - Ennakoiva ja ehkäisevä hyvinvointityö

Yhteiset tilat

- Aktiivinen innostavien osaamis-, oppimis- ja innovaatioympäristöjen luominen ja rakentaminen
 - Toimintaympäristöjen kehittäminen
 - Kaupungin palvelujen lähipalvelukeskukset
 - Esimerkkinä Jynkän ja Karttulan uudet oppimisympäristöt
 - Asumisen uudet ratkaisut

Kiitos!

